

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО И ЛЮСТРОВАНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

ГОД. X.

ОКТОМВРИЙ, 1901.

БРОЙ 10.

Възпитание на младитѣ.

На всѣкадѣ изъ нашето отечество се чуватъ оплаквания за липсата на добро възпитание. Народнитѣ учители се оплакватъ отъ злѣ възпитанитѣ дѣца изпращани всѣка година въ основнитѣ училища. Родители, които обръщатъ по-сериозно внимание на възпитанието на дѣцата си, се оплакватъ че дѣцата имъ се развращаватъ въ основнитѣ училища, дѣто се събиратъ съ други развратни дѣца. И тъй печаленъ фактъ е, че у насъ на нравственото и религиозно възпитание на дѣцата до сега не се е обръщало надлежно внимание. И у насъ сега се илюструва скърбниятъ фактъ, за който говори пророкъ Осия: „Людетѣ ми загинаха отъ нѣмане на знание.“ Какъ ще могатъ родителитѣ да възпитатъ чадата си въ онѣзи нравствени и религиозни начала, които тѣ или не знаятъ или никакъ не изпълняватъ въ живота си? Причината на злото се корени въ крайната апатия, която, за съжаление, е завладѣла всичкитѣ разрѣди на нашето общество, тъй че по-интелигентнитѣ не искатъ да знаятъ за християнската религия, а по-проститѣ сж заглѣхнали въ невѣжество и суетвѣрие. Борба трудна, но велика прѣдстои на всички мъже и жени въ нашето отечество, които иматъ за цѣль поставяне

възпитанието на дѣцата на чисто религиозна почва.

Най-главнитѣ дѣйци по възпитанието сж черковата, домътъ и училището. Какво прави черковата у насъ? Твърдѣ малко или почти нищо. Положението на висшето духовенство е било обезпечено прѣвъ послѣднитѣ двадесетъ и двѣ години. Епископитѣ, митрополититѣ и тѣхнитѣ помощници вѣматъ никакво извинение, за дѣто невършатъ съ всичкитѣ си сили великото дѣло, на което сж призовани, именно да проповѣдватъ Евангелието на всѣкадѣ изъ своитѣ епархии, да заинтересуватъ всички православни християни да си набавятъ Св. Писание и да го четатъ и изучаватъ прилѣжно и съ молитва, като що е Слово Божие, което умудрява въ спасение, особено да заставляватъ свещеницитѣ да четатъ и изучаватъ Божнето Слово да просятъ Божията обновителна благодать и да търсятъ новорождение чрѣвъ дѣйствието на Божия духъ въ сърдцата си. Но това, което е потрѣбно за свещеницитѣ и мирянитѣ е най-първо и прѣдъ всичко потрѣбно за така нарѣченото висше духовенство. Ако епископитѣ и митрополитѣ и тѣхнитѣ помощници не сж посветени Богу люде; ако самитѣ тѣ не сж новородени отъ Духа, какъ ще проповѣдватъ покаяние вѣра и новорождение на своето паство, какъ ще прѣпоръчватъ

хубостъта и силата на Христовата религия? Прѣобразованието трѣбва да почне отъ горѣ и постепенно да проникне до най-долнитѣ слоеве на нашето общество.

Не трѣбва, обаче, да се обезсърдчаватъ малцината измежду нашия народъ, които Богъ е просвѣтилъ съ Своята Евангелска видѣлина. Тѣ трѣбва най-първо тѣй да живѣятъ, щото да „просвѣтне тѣхната видѣлина прѣдъ чедовѣцитѣ за да видятъ добритѣ тѣхни дѣла и да прославятъ Отца, който е на небеса.“ Нека помнятъ думитѣ на нашия Спасителъ, че „градъ поставенъ на гора не може да се укриве; нито запалятъ свѣщъ и я турятъ подъ шиникъ, но на свѣтильникъ, и свѣти на всички, които сж въ кѣщи.“ България има нужда отъ такива запалени „свѣтильници“, които да свѣтятъ въ домоветѣ, въ черковитѣ, въ училищата, въ дюгенитѣ, магазинитѣ, канторитѣ, работилницитѣ и казармитѣ.

Казахме по-горѣ, че възпитанието се дава най-първо въ дома, послѣ въ черквата и най-послѣ и въ училището. Всички признаваме, че основата на възпитанието трѣбва да се дава въ дома, и за това всички ще признаемъ, че нуждата отъ добри майки, която нужда Наполеонъ Великий най-живо чувствувалъ за Франция, днесъ е най-великата нужда на България. България има нужда отъ добри майки; тя има нужда и отъ добри, напълно посветени на своето свето звание духовни пастири и учители. Главниятъ въпросъ за родителитѣ е: какво възпитание сж длъжни тѣ да даватъ въ дома на чадата си и какъвъ способъ да употрѣбаватъ.

Никой не може да земе мѣстото на родителитѣ. Духовнитѣ пастири могатъ съ своитѣ съвѣти да помагатъ на родителитѣ; но послѣднитѣ иматъ най-голѣма отговорностъ за възпитанието на дѣцата си, и трѣбва да полагаатъ най-голѣми старания. Като е тѣй, не е ли естествено родителитѣ, като сж най-живо интересува въ този въпросъ, сериозно да мислятъ за него, често да говорятъ по него и да развиваятъ мисли врѣхъ него и прѣди всячко

да търсятъ и оная помощъ и мѣдростъ свише, която Богъ тѣй щедро дава на всички, които я просятъ отъ Него.

За да интересува по-живо върху този въпросъ всички родители и възпитатели и всички „свещенослужители и миряне, мъже и жени, стари и млада“ Епископъ Винсентъ, който има епископски надзоръ надъ Методистската Епископална Мисия въ България, прѣдлага да се държатъ „Разговори“ прѣзъ идущия м. Ноемврий върху темата: „Наставляване Дѣцата и Младежитѣ.“ Колко важенъ е прѣдметътъ може да се види отъ 16-тѣ главни въпроси, които той внушава за разгледване, отъ които първитѣ два сж: Какъ можемъ да почнемъ въ дома да учимъ дѣцата за Бога? и какво да правимъ за да вдѣхнемъ въ най-малкитѣ дѣца почитание къмъ Библията, Черковата и Св. Недѣля? Ние жарко прѣпорѣчваме на всички наши читатели внимателно да прочетатъ статията на Епископъ Винсентъ подъ заглавие „Ноемврийскитѣ Разговори“, което обнародваме по-долу. Епископътъ разбира се, прѣпорѣчва този планъ на всички „свещенослужители и миряне, мъже и жени, стари и млада“ принадлежащи на нашата черкова; но като не искаме да монополизираме неговитѣ добри внушения, ние молимъ и всички други наши читатели принадлежащи на коя да било друга Евангелска черкова, както и всички наши православни единородци да се интересуватъ въ този отъ прѣголѣма важностъ прѣдметъ, и които отъ тѣхъ се рѣшатъ да държатъ разговори по него да бждатъ добри и ни съобщатъ мислитѣ и възгледитѣ си. Ако пожелаатъ това, ние може да обнародваме по-главнитѣ мисли върху този прѣдметъ, които се изпратятъ на редакцията безъ да обнародваме имената на съобщителитѣ. Нека се научимъ да говоримъ върху прѣдмети отъ жизнена важностъ. Това е прѣдметътъ: Възпитанието на Дѣцата и Младежитѣ.

Ноемврийският Разговор.

Добро нѣщо е да се държатъ разговори върху полезни прѣдмети. Много лесно е разговорътъ на хората да се впуска въ безмислени праздни и понѣкога неприлични нѣща. Има поучителна сила въ мудро воденъ разговоръ. Има много хора, които никога не мислятъ да държатъ публично слово, които сж пълни съ опитностъ, здравъ разумъ и практически познания. Добрѣ е такива хора да се разговарятъ. Хора, които сѣдятъ на черковнитѣ столове и у дома си, често биха могли да кажатъ на проповѣдника на амвона много нѣща изъ своята опитностъ и своето наблюдение, които нѣща би били цѣнни за него и неговото черковно събрание. Човѣци, що посѣщаватъ конференции и разни други събрания, не знаятъ всичко, що трѣбва да се знае за домашния и черковенъ животъ, обществени опасности и обществени нужди.

Заради това сме рѣшили да прѣпоръчемъ да се държатъ „разговори“ отъ нашитѣ людие, свещеннослужители и миряне, мъже и жени, стари и млади. Миналий Септемврий ние опитахме това събуждане на черковата да мисли и говори по петъ прѣдмета: „Класни събрания“, „Мѣстни Проповѣдници“ и „Увѣщатели“ „Фондътъ на XX столѣтие“, и Най-Великитѣ Нужди на Методизма.“ Планътъ излѣзе успѣшенъ.

Тази година се надѣемъ че „разговоритѣ“ ще бѣдатъ още по-успѣшни. Ето и нѣколко внушения по тѣхъ.

1. Да посветимъ мѣсецъ Ноемврий на тѣзи „разговори.“ Канимъ всички наши хора да участвуватъ въ тѣхъ.

2. Темата е: „Наставляване дѣцата и младежитѣ.“ Тази тема обгръща цѣлия прѣдметъ на религиозно наставление и ще включаватъ въпроса за домашното влияние въ свѣтовното образование. Прѣдметътъ ще се разгледва както слѣдва: 1. „Първитѣ петъ години (отъ 1 до 5); 2. Слѣднитѣ седемъ години — (отъ 6 до 12); 3. Слѣднитѣ седемъ години — (отъ 13 до 19).

3. Тѣзи „разговори“ не изискватъ специални „събрания“ въ черковата. Тѣ не

сж въ сжщность „събрания“, но „разговори.“ Двама души могатъ да държатъ единъ отъ тѣзи „Ноемврийски разговори“. Трима да сж е по-добрѣ отъ двама; а десетъ да сж е по-добрѣ отколкото да сж трима.

4. Най-доброто мѣсто за държане единъ отъ тѣзи черковни „разговори“ е тъкмо мѣстото дѣто вне и другъ нѣкой може да се намирате: на трапезата (за примѣръ), на тротоара, на желѣзнопътния влакъ, на дюгения или писалището, на черкова, дѣто и дѣ е, на всѣкадѣ. Когато нѣкое велико събитие възбужда обществото, хората говорятъ за него на всѣкадѣ, гдѣто се срѣщнатъ. Ние искаме всячката Методистка Черкова въ Европа да се „възбуди“ прѣзъ м. Ноемврий, 1901 г. по единъ великъ прѣдметъ и да говори по него колкото може по-често и по-пълно.

5. Но добрѣ ще бѣде прѣзъ м. Ноемврий да се употребятъ редовнитѣ черковни събрания (едно или по-вече отъ тѣхъ) за разискването на избрания прѣдметъ въ една отъ многото му фази. Проповѣдникътъ може да проповѣдва върху сжщия прѣдметъ. Вниманието на черковата може да се обърне на този прѣдметъ и да се изкажатъ възгледи по него въ Тримѣсечни Конференции, на черковни молитвени събрания, класни събрания, учителски събрания, въ събрания на Ешвортскитѣ Дружини и въ специални събрания за майки. Двѣ-три сказки отъ пастиря би принесли голѣма полза особено по слѣднитѣ прѣдмети: „Домътъ и Черквата“, „Домашна Молитва и Пазенето на Св. Нѣдѣля“, „Духътъ на Вѣка и Влиянието му върху Домашния Животъ.“

6. Добрѣ ще бѣде да се поканятъ народни и други учители да държатъ слово върху нѣкои отъ долоозначенитѣ прѣдмети въ специални събрания, които може да се държатъ въ черкова или на друго мѣсто прѣзъ м. Ноемврий.

7. На пастври се усърдно напомнява, че това прѣдвиждане на разговори не е назначено изключително за по-интелигентнитѣ членове на черковата и обществото,

но трѣбва да помага и на най-долнитѣ и невѣжи хора, млади и стари. Дѣца въ най-бѣдни домове и отъ скромни родители иматъ нужда отъ и могатъ да добиятъ домашна помощъ. Онѣзи, които не могатъ сами да наставляватъ дѣцата, могатъ по разни начини да помагатъ на онѣзи, които ги наставляватъ. Д-ръ Джемсъ Хамилтонъ казва: „Една селска кѣща не може да побере голѣмитѣ и богати мобили на единъ палатъ; но ако е Богъ тамъ, една селска кѣща може да побере толкозъ щастие, колкото може да изпълне и единъ палатъ.“ И хора, които не знаятъ що е добро положение, може да положатъ основание за добъръ характеръ въ своитѣ дѣца, да разкажатъ случки изъ труднитѣ си опитности и да научатъ малкитѣ на факти отъ природата и живота, които ще ги приготвятъ да се противятъ на изкушението, да побѣдятъ обстоятелствата и да спечелятъ самопочитание. Единъ американски реформаторъ единъжъ казалъ: „Най-доброто възпитание на свѣта е онова, що се добива чрѣзъ борба за препитание.“ Картинитѣ сж ефтини. Растения растатъ и цвѣти цвѣтятъ и въ най-долни мѣста. Нека потърсимъ и най-бѣднитѣ хора и най-прѣсиленитѣ съ работа хора и да се постараемъ да направимъ и тѣхнитѣ домове мѣста на покой, вѣра и надежда.

8. Общата тема на „Ноемврийскитѣ Събрания“ може да внуши слѣднитѣ и други прѣдмети:

1. Какъ Можемъ да почнемъ въ дома да учимъ малкитѣ дѣца за Бога?

2. Какво да правимъ за да вдъхнемъ въ най-малкитѣ дѣца почитание къмъ Библията, Черковата и Св. Недѣля?

3. Кои сж нѣкои отъ погрѣшкитѣ, що правимъ въ наставленията, що даваме на малки дѣца по религиозни прѣдмети?

4. Какъ можемъ да научимъ малкитѣ дѣца да почитатъ и уважаватъ истината, а да прѣзиратъ лъжата?

5. Какъ можемъ у дома да увеличимъ думитѣ, що едно дѣте може да научи?

6. Какъ можемъ у дома да научимъ дѣцата да наблюдаватъ факти въ приро-

дата и да учатъ названията на разни листи, цвѣти, шарове, математически фигури, и да си съставятъ понятия за разстения, тѣжина, голѣмина и пр.?

7. Какъ може да помогне домътъ за образуване въ дѣцата навика да наблюдаватъ, да изучаватъ качества на прѣдметитѣ, на чѣрти въ картини и пр.?

8. Какъ може да помогне домътъ въ обработване наметѣта на дѣцата?

9. Какъ може домътъ да научи дѣцата да цѣни и развива волева (на волята) сила?

10. Какъ да се избѣгне възбужданieto „страхъ“ въ дѣцата?

11. Какъ да ги научимъ на акуратностъ въ наблюденията и вѣрностъ въ всѣка работа?

12. Истинско и лъжливо развлечение.

13. Кои сж най-голѣмитѣ опасности, на които сж изложени нашитѣ младежи въ този вѣкъ и какъ да ги защитимъ?

14. Кои сж особеноститѣ на така нарѣченитѣ „младежи“ между 12 и 17 годишна възраст, и какви сж тѣхнитѣ опасности?

15. Какъ могатъ домътъ и черковата да работятъ заедно и да помагатъ на младежитѣ?

16. Каква просба има домътъ да направи къмъ Основнитѣ училища?

17. Каква помощъ има Основното Училище право да очаква отъ Черковата?

9. Нека пастири, родители и учители да не се обезсърдяватъ отъ обширността на това поле за изгѣждане. „Има 365 дни въ всѣка година.“ Не можемъ да бждемъ много бодри въ грижитѣ си за дѣцата на този вѣкъ. Не трѣбва да допущаме Черковата да стои на страна отъ Дома и Училището, но да бжде най-добриятъ помощникъ, що иматъ и двѣтѣ тѣзи учреждения.

10. Нека всички наши люде сърдечно да работятъ за да направятъ „Ноемврийскитѣ Разговори“ благословение на Черковата.

Джонъ Х. Винсентъ

Цюрихъ, 10 Септемврий
1901 год.

Уилямъ МакКинли.

Прѣзъ миналий м. Септемврий падна жертва на озвѣренитѣ анархисти любимиятъ на Американския народъ и уважаваниятъ отъ цѣлия образованъ свѣтъ Уилямъ МакКинли, Прѣдсѣдателъ на Съединенитѣ Щати на Америка.

Уилямъ МакКинли е роденъ въ градъ Найлсъ, щатъ Охайо, на Януарий 17/29, 1843 г. Той е билъ възпитанъ въ народнитѣ училища. При избухването на Гражданската Война въ Америка въ 1861 г. МакКинли се зачислилъ въ Американската войска, и прѣди свършването на войната достигналъ до чина майоръ на доброволцитѣ, бидейки произведенъ за храбростъ отъ тогавашния Прѣдсѣдателъ Линконъ. Слѣдъ войната той станалъ адвокатъ, и се установилъ въ гр. Кантонъ, Охайо, дѣто се оженилъ, и гдѣто е живѣлъ отъ тогазъ насамъ. Той билъ избранъ въ Американския Конгресъ въ 1876 г. Въ 1889 г. той билъ единъ отъ кандидатитѣ за прѣдсѣдателъ на Камарата на Прѣдставителитѣ, но като несполучилъ, билъ по общеприетия обичай назначенъ за прѣдсѣдателъ на комисията за Начини и Срѣдства (финансова комисия). Въ 1891 г. МакКинли билъ избранъ губернаторъ на щата Охайо и прѣизбранъ на сѣщия постъ и въ 1893 год. Въ 1896 г. той билъ назначенъ кандидатъ за прѣдсѣдателъ на Съединенитѣ Щати отъ Републиканската партия и избранъ за такъвъ прѣзъ есенъта на сѣщата година. Миналата есенъ той биде пакъ прѣизбранъ за прѣдсѣдателъ на Съединенитѣ щати и съ повече гласове отколкото въ първия му изборъ. Прѣдсѣдателъ МакКинли съ своята мѣдра политика бѣше станалъ много популяренъ въ Америка, и добилъ бѣше и уважението и довѣрието на всички други държави. Нашитѣ читатели вече знаятъ за злодѣйското покушение врѣхъ живота на този великъ мжжъ отъ анархиста Цолгошъ въ Панамериканското Изложение въ гр. Бѣфало и за мѣченическата му смъртъ на 31-й Августъ, 13 миналий Септемврий

(н. с.). Потресенъ и крайно възмутенъ отъ това злодѣйско убийство на високоуважаемия Прѣдсѣдателъ МакКинли, образованиятъ свѣтъ е изказалъ своето съчувствие къмъ Американския народъ за загубата, що прѣтърпѣва въ мѣченическата смъртъ на негова любимъ върховенъ управителъ; самиятъ обаче народъ е билъ най-дълбоко трогнатъ и потопенъ въ неизказана скърбъ. „Като наближи полунощъ,“ казва единъ американски религиозенъ вѣстникъ, издаванъ въ Ню-Йоркъ „когато стана извѣстно че прѣдсѣдателътъ билъ на умиране, дълбока тържественостъ облада голѣмото множество, що чакаше прѣдъ Вѣстникарската площадь Ню-Йоркъ, и едва ли се чуваше дума. Единъ бюлетинъ давашъ послѣднитѣ съзнателни думи на МакКинли, въ които той цитиралъ единъ редъ отъ добръ познатата духовна пѣсенъ „Nearer, my God to Thee“ *) направилъ мжже и жени да плачатъ съ гласъ отъ прѣголѣма скърбъ. Всѣка минута като че увеличаваше скърбта. Тишината стана дори по-дълбока. Никакви заплашвания противъ страхливия убиецъ не се чуваха; никакви гнѣвни думи не се изговаряха. Едно дълбоко, страхопочитателно чувство за тайнствеността и величествеността на смъртъта присѣтствуваше на всѣкадѣ, и ако и да се вълнуваше множеството, това не бѣше отъ гнѣвъ или възбуждение, но отъ прѣголѣма скърбъ. Всички чувствуваха, че единъ добъръ почтенъ човѣкъ, добъръ патриотъ, добъръ християнинъ, типиченъ американецъ, човѣкъ, който бѣ вѣрно изпълнилъ своя дългъ въ всичкитѣ постове, на които го бѣ призовавалъ народътъ, и който бѣ украсилъ и почелъ високія прѣдсѣдателски постъ, прѣминуваше отъ този свѣтъ, и никой не искаше да профанира послѣднитѣ му минути, като мисли за мерзеския клѣтникъ, отъ чиято рѣка бѣ убитъ благородния прѣдсѣдателъ. Отъ всѣкадѣ ще се даде данъ на паметта на г-на Мак-

*) Тѣзи думи значатъ: „По-близо, при Тебе, Боже мой.“ Тази пѣсенъ е прѣведена и на български и е 118-та пѣсенъ въ книгата „Свещени Пѣсни.“

кинали, и безбройни изражения на съчувствие ще дойдатъ отъ всички части на свѣта, но по нѣжностъ и искренна любовъ никога данъ нѣма да надмине оная на проселзеното множество въ Петъкъ прѣзъ нощта на 13-й Септемврий прѣдъ Вѣстникарската площадь, Нью-Йоркъ.“

Послѣднитѣ думи на Прѣдсѣдателя МакКинли били: „Сбогомъ на всички, сбогомъ. Това е *Божий* начинъ. Нека бѣде Неговата воля.“ Прѣдсѣдателя МакКинли е послѣдниятъ отъ тримата велики американски прѣдсѣдатели прѣтърпѣвши мъченическа смъртъ. Първиятъ бѣ Авраамъ Линколнъ, а вториятъ Джемсъ Гарфилдъ.

Иисусъ Христосъ въ Обществения Животъ.

Иисусъ Христосъ никакъ не приличалъ на своя прѣдшественикъ, Иоана Кръстителя. Иоанъ избѣгвалъ обществото и живѣлъ въ пустинята като отшелникъ.

Иисусъ Христосъ починалъ Своето служителство съ присѣствуване на една свадба. Той станалъ забѣлжителенъ за това, че ядѣлъ съ митаря. Той ходилъ на Матеевото угощение и поканилъ Себе Си на Закхеева домъ, който като Матей билъ митаръ.

Фарисейтѣ били на горния край на обществената цѣствица, чието най-долно положение занимавали митаритѣ. И когато Го канели фарисейтѣ, Той приемалъ тѣхното гостоприемство тѣй готово, както бѣше приелъ онова на митаритѣ. Лука споменува, че три пѣти Той е обѣдалъ съ фарисей. Повѣствува се че „Дойде Синъ Человѣческий, яде и пие“.

Ученицитѣ Иоанови постели, а Христовитѣ ученици ядѣли свободно. Какъ можемъ да оправдаемъ тѣзи двѣ противоположни линии на поведение? Подъ какви обстоятелства трѣбва човѣкъ да избѣгва обществото?

Ако Иоанъ е узналъ, че обществениятъ животъ е изгудявалъ неговата топлина и е правелъ да се не чува неговото свѣдѣтелство, той е ималъ право да страни.

Христосъ като че никога не се е боалъ да не би да се затъмни Неговата видѣлина чрѣзъ каква да е атмосфера на обществения животъ, въ който Той вливалъ. И Неговитѣ ученици като че сж имали сжщата сила. Навсѣкждѣ, дѣто тѣ отивали тѣ посели възторгъ, който подигалъ всякия общественъ кръгъ около тѣхъ. Каква редка дарба е тази, да влѣзе човѣкъ при една дружина и да поведе мислитѣ и разговора ъ до високи равнища!

Слѣдната случка се разказва за американския поетъ Хуйтнеръ: Той билъ на посѣщение у нѣкоя си Целия Такстеръ, която се намирали на единъ голѣмъ хотелъ на островъ Толсъ. Имаше нѣколко нейни приятелки събрани въ гостоприемната ѣ стая единъ Недѣленъ день слѣдъ пладнѣ, и се отворилъ правенъ разговоръ отъ много бездѣлни хора. Хуйтнеръ сѣдѣлъ мълчеливъ, очевидно копнѣещъ за нѣща, които би подигнали разговора. Той извадилъ една малка книжка и помолить Целия Такстеръ да почете отъ нея. Когато свършила прочитането на една страница, той поделъ вѣшката на разговора, като напрѣлъ дълго врѣме и усърдно върху хубостта и нуждата отъ богослужението. Всякото му сърдце се възбудило, и той излѣлъ сърдцето си на слушателкитѣ си, като че искалъ, като пророка въ старо врѣме, да вдхне новъ животъ въ тѣхъ. Не е лесно нѣщо да спрѣ човѣкъ обикновеното течение на живота по този начинъ, и това е дѣло, възможно само за онези, които, споредъ библейското изрѣчение, „ходять по Бога“.

Ние забѣлзваме, че Иисусъ прилично пѣнилъ всичкитѣ приятни учтивости на живота. Очевидно той не ги считалъ за недостойни за Своето внимание. Лордъ Честерфилдъ казалъ: „Иисусъ Христосъ е единичниятъ свършенъ джентълменъ, що е нѣкога живѣлъ“. Когато Симонъ го поканилъ въ дома си за да задоволи любопитството си, и когато изоставилъ всичкитѣ церемонийки на единъ източнъ гостоприемникъ, Иисусъ почувствувалъ оскърблението и прѣди да напусне трапезата

той далъ на Симона да разбере, че знаелъ, що му се стояло като гостъ. Той изброиъ малкитѣ учтивости, които въ Негова случай били изоставени: „Влѣзохъ въ къщата ти, и ти вода за нозѣтъ ми не даде: * * * ти цѣлование Ми не даде; * * * Ти съ масло главата Ми не помаза“.

Забѣлѣжѣте какво гостоприемство Му е угодно. Той казалъ: „Когато правишъ обѣдъ или вечеря, недѣй кани приятелитѣ си, ни братията си, ни роднинитѣ си, нито съседни богати, да не би * * * и ти бѣде заплатено. Но кога правишъ угощение, поканвай сиромаси, клосни, хромии, слѣпни: и ще бѣдешъ блаженъ; защото нѣматъ да ти заплатятъ“.

Той осжда онова гостоприемство, което кани за да получи покана. Ние знаемъ, че Иисусъ насърчавалъ гостоприемството, защото то имало близко отношение къмъ Неговото послание. Той бѣше дошелъ да прогласи бащинството Божие и човѣшкото братство, и навѣрно нищо не събаря прѣградитѣ, що раздѣлятъ човѣцитѣ едни отъ други както гостоприемството. Често се случва, че хора, които не сме обичали, ставатъ наши приятели, слѣдъ една дружелюбна срѣща, въ която сме отхвърлили своята запазеностъ и подозрѣние. Отчуждения и умраза изчезватъ въ една атмосфера отъ истинско дружелюбие.

Интересно за забѣлѣзване е какъ Иисусъ употребявалъ общественитѣ случаи за полезенъ разговоръ. Ние имаме една книга ¹⁾ която съдържа Лутерова разговоръ на ядене, и която е озаглавена: „Лутеровъ разговоръ на трапезата“. Иисусовъ разговоръ на трапезата — думи говорени на Неговитѣ сътрапезници — е скъпоцѣнното наслѣдие на християнския свѣтъ днесъ. Много често нашиятъ разговоръ бива безполезенъ и празенъ, както узналъ Хуйтнеръ оня день въ гостоприемната стая на Целия Такстеръ.

„Рѣдка дарба е“, казва Д-ръ Джемсъ

Стакеръ, „да може човѣкъ да подигне единъ разговоръ изъ праха и да го поведе къмъ мжжествени и полезни теми.“

Въ два случая Иисусъ Христосъ се прѣдставя прѣдъ насъ като гостоприемникъ въ блѣскавъ размѣръ. Въ тѣзи два случая Той нагости голѣми множества. Това бѣ вечеря съ просто ястие вънъ на открито небе, но то бѣ щастливъ пиръ, и показва ни Христа въ Неговата смисленостъ за обикновенитѣ нужди човѣшки.

Колко е прилично и хубаво, дѣто паметникътъ, който Той избра за Себе Си не бѣше постъ, но угощение. За него се каза: „Този човѣкъ приема грѣшници и яде съ тѣхъ“.

Ж. М. Бингамъ.

Плодътъ на нашия трудъ.

Може да различаваме между наградата и плода на нашия трудъ. Единъ архитектъ направя плана на едно голѣмо здание и за награда той получава петъ хиляди лева. Но това не е нищо въ сравнение съ плода отъ неговата работа. Той има удоволствието да вижда да се издига едно великолѣпно здание споредъ неговия планъ, и да знае, че то ще стои за родове украшение на града и страната, удивлението на хиляди пътници отъ всички части на свѣта. Учителътъ полага усилни трудове за да прѣдаде учение на младитѣ повѣрени на неговата грижа и за трудоветѣ си получава нѣколко стотини или хиляди лева. Но що е това сравнено съ плода отъ труда му. Той има удоволствието да вижда, че излизатъ много млади момци отъ неговото училище приготвени за борбата на живота. Въ по-сетнѣшнитѣ години той ги вижда да занимаватъ видно положение въ обществото и да правятъ свѣта по-добъръ. Той казва съ допустима гордостъ, онзи момъкъ бѣше възпитанъ въ моето училище. Поетътъ написва нѣколко рѣда, като се старае да ги направи колкото е възможно по-свършени. Може да е епическа поема или християнска свещена пѣснь. За труда си той получава

¹⁾ Прѣведена отъ нѣмски на главнитѣ европейски езици.

малка парична сума. Но да бѣше единъ милионъ лева, пакъ не е нищо въ сравнение съ плода на труда му, ако поемата е дѣйствително добра. Да е човѣкъ авторъ на редоветѣ които захващатъ съ думитѣ:

„О Спасителю Христе

На гоѣката ми душа“

или пъкъ на друга една свещена пѣсень, която захваща съ думитѣ:

„Богъ по прѣтайни начини

Си върши чудеса“

е много по-желателно отъ милиони злато и сребро. Паритѣ скоро ще отидатъ, но плодоветѣ отъ поемата ще траятъ за всегда.

Когато единъ младъ човѣкъ се залови съ важната работа да рѣши какво ще бѣде званието прѣзъ живота му, той трѣбва да земе подъ внимание нѣколко нѣща: Работата, която ще върши, приятна ли е или е неприятна? Приспособенъ ли е за работата? Има ли потребния талантъ? Ще ли даде тя достатъчно възнаграждение? Тѣзи въпроси сж важни. Но най-важниятъ отъ всички е този: Какъвъ ще бѣде плодътъ?

Християнскитѣ работникъ, мжжътъ или жената, когато се старае души да спасява, може да посрѣщне този въпросъ съ голѣмо задоволство. Наградата на небото е богата, но плодътъ на труда е още по-голѣмъ. Който е обърналъ единъ грѣшникъ отъ тъмнината въ видѣлната, ще се срѣщне пакъ съ своята работа. Стоящъ на Божиата гора, той ще види пакъ онѣзи, които сж били приведени въ Божието царство чрѣзъ неговитѣ усилия и молитви. Що ще струва да знаемъ въ онзи день, че една безсмъртна душа е била изкупена отъ грѣхъ и срамъ и приведена на небото чрѣзъ нашитѣ трудове? Плодоветѣ на други трудъ ще погинатъ. Най-величественото здание, що единъ архитектъ може да планира, ще се разсипе на прахъ. Човѣшки правителства, що сж били устроени отъ велики държавни мжже, ще погинатъ. Но душата, що е била приведена въ слава, ще живѣе въ вѣки. „Който жъне приема заплата, и събира плодъ за животъ вѣченъ.“

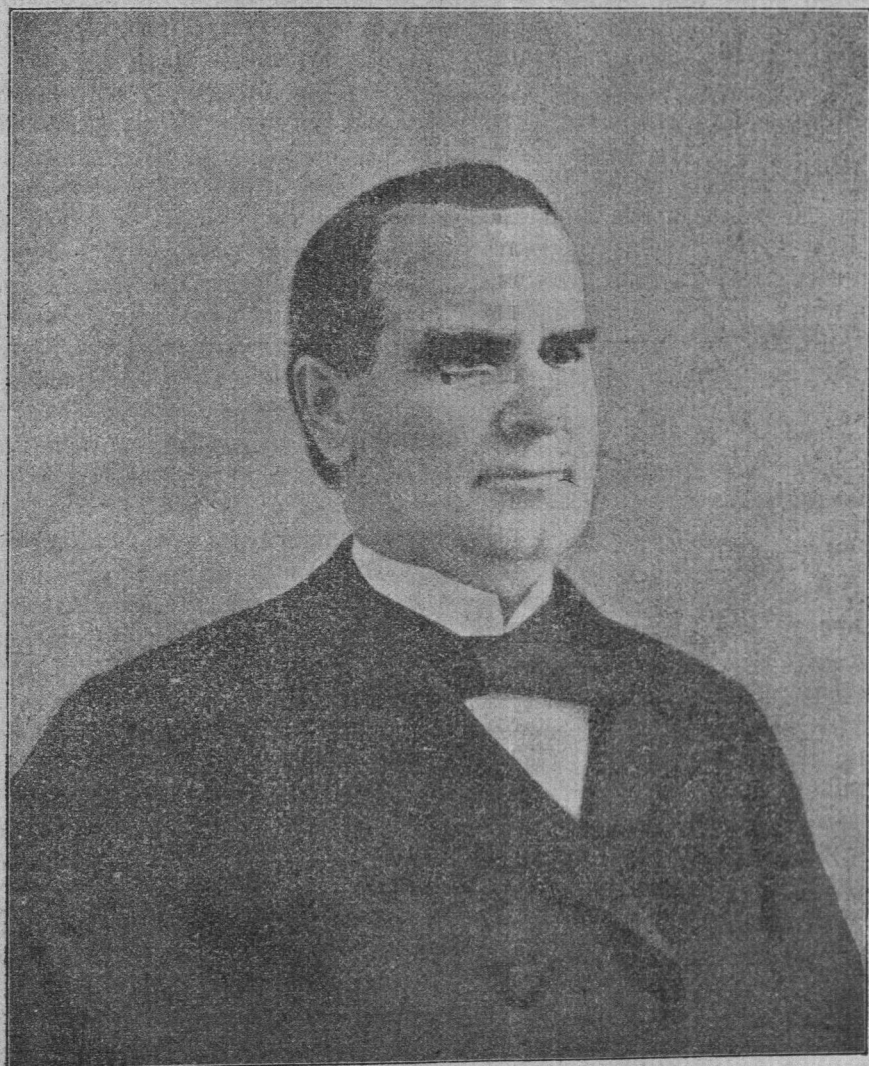
„Не мога да отговарямъ за свѣта.“

Единъ човѣкъ попиталъ другия какво мисли за свѣта, по-лошъ ли става или по-добъръ. „Не мога да отговарямъ за свѣта,“ билъ отговорътъ. „Всичко, що зная, е че моятъ жгълъ е по-добъръ.“

Наклонни сме да задаваме въпроси, на които никой не може да отговори. Дѣцата почнуватъ съ такива въпроси, и растатъ чрѣзъ задаването имъ; а мжжътъ, по-голѣмото дѣте, слѣдва сжщото нѣщо. Но мозъкътъ на човѣка може да се повреди отъ задаването такива въпроси. Очи, които се слиятъ да гледатъ надалечъ, може да се помрачатъ. Животътъ, който е сѣ въпросителенъ, никога не ще знае, що е резонъ или покой.

Всѣки родъ повтаря, безъ да знае, въпроситѣ на своитѣ прѣдци, ако и въ друга форма, съ другъ езикъ, тъй както най-малкото дѣте въ едно семейство се учи да ходи по сжщия начинъ както и най-възрастното. Както Милтоновитѣ ангели разисквали върху сждбата и свободната воля, тъй се правели и нашитѣ сериозни прадѣди; тъй и младото момиче въ днешно врѣме пита що е тайната на злото, що виждаме на всѣкадѣ, отъ гдѣ иде то? Но никога вѣроятно не сж се толкова умножавали въпроси въ единъ родъ, както сега, никога не сж толкова силно налагали тѣ врѣхъ хиледи умове. Толкозъ много има разпуснато, толкозъ много се вижда мрачно, ново знание се появява и измѣнява условията, смѣли отричания разкъсватъ половината отъ това, що едно врѣме се поддържало като положително. Какъ да не треператъ нѣкои сърдца?

Какви въпроси, за примѣръ, не е разисквало изтеклото столѣтие: песимиститѣ ли сж прави, или оптимиститѣ? Кога ще дойде краятъ? Добъръ е по-нѣкога да гледаме напредъ и да измѣрваме стѣпкитѣ си. Но за повечето отъ насъ, дори и за онѣзи, които се занимаватъ съ обширни въпроси, въпросътъ за „собствения нашъ жгълъ“ е жизненъ въпросъ. До като гле-

Уйлямъ МакКинли.

даме на небосклона, какъ стои работата до собственитѣ ни врата? Какво е нашето положение, какво е нашето намѣрение, каква е нашата работа? Искаме ли да знаемъ, трѣбва първо да работимъ. Ако задаването въпроси значи да стоимъ на едно мѣсто, то не може да има прогресъ. Въ изпълнението на най-ближния до насъ дългъ, ние ще вѣроятно да намѣримъ духа, който разрѣшава въпроси. Чрѣзъ употребяване дневната видѣлина, приготвяваме се за утрѣшния день. Който вѣрно служи Богу въ своя жгълъ, ще сподѣли благоденствието на църквата.

Дѣтето Исусъ сѣди верѣдъ равнинитѣ „та слуша и запитва.“ Когато Той стана мжжъ, спасителна истина имаше въ Негова свѣтъ: „Ако иска нѣкой да върше волята Му, позна ще за поучението.“ Служението е Божие сръдство за разрѣшаване на трудни въпроси. Неговата воля, извършена дори и въ единъ жгълъ, е по-свѣтла отколкото много умоузнания.

В. С.

ЗА МЛАДИТѢ.

Какво те учи баща ти?

Повѣствува се за единъ великъ философъ, че единъ приятель, който отишълъ да го посѣти, се срѣцналъ съ младата му дъщеря, прѣди да се срѣцне съ самия философъ. Като зналъ, че бащата билъ дълбокоученъ човѣкъ, той си помислилъ, че малкото момиче трѣбва да е научило нѣщо твърдѣ забѣлѣжително, нѣщо твърдѣ дълбоко отъ такъвъ баща, и той я попиталъ:

„Какво те учи баща ти?“ Малкото момиче го изгледало съ синитѣ си очи, и отговорило:

„Покорность.“

На това научилъ великиятъ и мждъръ мжжъ малкото си момиче. И азъ вѣрвамъ, че този е най-важниятъ урокъ що иматъ да учатъ дѣцата, именно „да бждатъ покорни.“ Той е урокъ потрѣбенъ за тѣхното щастие, за тѣхната безопасность и мисля, че можемъ да кажемъ, за тѣхния животъ.

К. Вингъ.

Какъ да отговаряме на въпроси на дѣца.

Непрѣстанни въпроси по безполезни работи, което показва нервность по-скоро отъ колкото желание за учение, трѣбва да се обезсърдчава; но насърдчавайте дѣцата си да задаватъ смислени въпроси, като имъ отговаряте вразумително. Този дългъ изобщо се избѣгва отъ бащата, и се поема отъ тѣй прѣтоварената майка. Ние сме наклонни да не цѣнимъ достатъчно силата на дѣтето да схваща ясни обяснения даже и за сложни факти. Може би, че това става несъзнателно, за да прикриемъ съ това невѣжеството си, тъкмо тѣй както прѣдаваме на учителя и оная възпитателна работа, която като родители можемъ много по-добрѣ да извършимъ.

„Какво бѣше началото на свѣта?“ попита шестогодишното ми момченце на закуска. „Това е дълга повѣсть, за която ще говоримъ слѣдъ вечеря,“ отговорилъ единъ мждъръ баща — защото той ималъ добрия навикъ да чете или разказва нѣщо на всичкитѣ си дѣца прѣди лѣгане. И тѣй оная вечеръ съ най-простъ езикъ, който и най-малкото дѣте могло да разбере, и който, разбира се, е билъ интересенъ и за по-възрастнитѣ дѣца — разнитѣ теории за образуването на свѣта въ кратцѣ бие описани. Библейската повѣсть, ученията на геологията, етирнитѣ прѣстени като произхождение на атомитѣ — всичко това било изложено съ простъ езикъ безъ прѣдубѣждение, като свършилъ бащата както и почналъ, съ забѣлѣжката, че слѣдъ всичко твърдѣ малко се положително знае за това.

Начинътъ, по който била изслушана повѣстята отъ най-малкитѣ дѣца, въпроситѣ и разнитѣ имъ мнѣния, били откровение, което очаровало и ползувало баща имъ, дори повече отколкото имъ бѣше могло обяснението. Дѣцата никога не забравятъ таква разговори, а тѣхното душевно настроение въ такъвъ случай се пази въ бащиното сръдце повече и повече, като синоветѣ и дѣщеритѣ му ставатъ

по-възрастни и се раздѣлять отъ него.

„Но азъ не мога да прѣкарвамъ много време съ дѣцата си, и не съмъ учителъ.“ възразяватъ много бащи.

Намѣрѣте време. Разговоръ на трапезата обикновено доставя желанния случай и прави яденето по-сладко. Дневнитѣ събития, както сж изложени въ вѣстниците доставятъ безкрайни прѣдмети за интересни разговори. Трѣбва да сме строго безпристрастни прѣдъ дѣцата, и да имъ прѣдставяме двѣтъ страни на спории въпроси, ако искаме най-добрѣ да развиемъ умствената имъ сила, разсѣдѣкъ и характера имъ. Свѣтътъ се нуждае отъ мъже и жени, които да сж способни да разгледватъ единъ прѣдметъ отъ всѣка страна, вмѣсто да сж тѣсно ограничени само на единъ възгледъ. По причина на ранното ни неправилно възпитание по-вечето отъ насъ сме тѣсногледни, и сами ние се толковъ ползуваме, колкото и дѣцата, когато говоримъ за всичкитѣ фази на текущи събития.

Ударилъ гвоздеа.

Една отъ фабриктѣ въ гр. Нью-Йоркъ имала нужда отъ едно момче. На едно видно мѣсто залѣпили една книжка, шото като минуватъ момчетата да могатъ да я видятъ. Обявлението гласѣло; „Иска се едно момче — отбийте се на писалището утрѣ заранъ.“

На опрѣдѣленото време сж събрали много момчета. Надзирателтъ билъ въ недоумѣние какъ да избере най-доброто измежду толкова момчета, и за това казалъ:

„Момчета, азъ се нуждая само отъ едно момче, а вие сте много; какъ да избира?“

Слѣдъ като помислялъ малко, поканилъ ги всички въ двора, и като забилъ единъ гвоздей на едно отъ голѣмитѣ дървета, и залъ една къса прѣчка, казалъ имъ, че което момче удари гвоздеа съ прѣчката, като стои малко отдалечено отъ дървото, ще получи мѣстото. Всичкитѣ момчета се постарали, и слѣдъ трикратно опитване, не сполучили да ударятъ гвоздеа. Казали

имъ да дойдатъ пакъ на другата заранъ; и този пѣтъ когато отворили портата, явило се само едно момче, което слѣдъ като влѣзло, зело прѣчката, и като я хвърлило на гвоздеа, ударило го всѣки пѣтъ.

„Какъ тѣй?“ попиталъ надзирателтъ. „Що си правилъ ти?“

И момчето, като издигнало просълзенитѣ си очи, казало:

„Вие видите, Господине, азъ имамъ бѣдна, стара майка, и азъ съмъ бѣдно момче; баща нѣмамъ, Господине, и помислихъ си, че ще обичамъ да добия азъ мѣстото, и по този начинъ да ѝ помагамъ колкото мога; и тѣй като се завърнахъ у дома вчера, азъ забихъ единъ гвоздей въ плѣвника, и отъ тогазъ се трудихъ да го ударя и тазъ заранъ слѣзохъ за да се опитамъ пакъ.“

Що костува издрѣжката на едно момче.

Четохъ онзи день, че коствало близо хиляда английски лири за да се отхрани, облича и възпита едно момче въ Лондонъ. Казахъ си: „Това е за туй, защото всичко въ Лондонъ трѣбва да се купува, и животътъ е скъпъ.“ Но азъ починахъ да изучавамъ работата, и се увѣрихъ, че дори и въ други градове едно момче коствува много нѣщо на родителитѣ си.

Когато прѣсмѣтпете какво яде едно момче, какви дрѣхи носи и учебницитѣ, що трѣбва да му се набавятъ и докторскитѣ визити, що трѣбва да се плащатъ, когато заболѣе отъ сипаница или скарлатина, то едно момче ще коствува на родителитѣ си най-малко 500 лева на годината. Ако момчето има лошия навикъ да чуши нѣща, да дере скоро общата си и пр., то ще коствува по-вече. Тѣй че всѣко момче може да каже: „когато стана на двадесетъ и една година и съмъ доволно възрастенъ да се грижа за себе си, то баща ми ще да е иждивилъ за мене повече отъ 10000 лева“ *).

*) Тази сума може да се земе като срѣдня дори и за повечето момчета въ България, които иматъ бащи въ добро състояние.

Майка ми е готвила монтѣ ястия, правила кърпила и гладила е, дрехитѣ ми, грижила се е за мене, когато съмъ билъ малъкъ и когато съмъ билъ боленъ, и никога не е земала нѣщо за това. Ако да бѣше умрѣла и да бѣше баща ми принуденъ да плаща за всичко, то това щѣше да коштува около 500 лева годишно; и това значи, че и майка ми ще да е извършила работа за около 10000 л. за мене, додѣто да стигна на възраст.

Двадесетъ хиляди лева за едно момче. Що мислите за това? Сега владѣе криза. Когато родителитѣ иждиватъ 20,000 лева за едно момче, какво иматъ право да очакватъ тѣ отъ него? Право ли е да бѣга едно момче отъ училището? Право ли е да играе на топка, да се кэпи или да се скита изъ града, когато бащинитѣ му картофи не сж изкопани, нито потрѣбитѣ дърва внесени за майка му? Право ли е да огорчава той родителитѣ си съ неприлични думи и съ лоши навици? Право ли е да забравя родителитѣ си, когато се отдалечи за нѣколко години отъ дома и да прѣнебрѣгва дори и писма да имъ пише?

Помня думитѣ на единъ младъ момъкъ, който ми каза: „Нѣкой отъ нашитѣ родители сж иждивили всякъня си имотъ за насъ момчета и момичета. Ако се вдадемъ на пиене спиргни пития и се обърнемъ на винени бутилки, то тѣ ще бждатъ много бѣдни, но ако ние станемъ добри граждани, добри мъже и жени, то тѣ ще почувствуватъ, че сж добри възнаградени за трудоветѣ, що сж положили за насъ.

Момчета, колко струвате вие за родителитѣ си? — Children's Friend.

Спасителната войска.

Тази военно-религиозна организация за сега работи въ 46 страни и колонии, и 13,465 тѣ офицери проповѣдватъ Евангелието на 31 езика. Бюджетътъ за чуждестранна работа за текущата година прѣдвижда сумата 22,500 долара (112,500 лева).

Протестантското Движение въ Австрия.

Обнародванитѣ въ протестантския въ Виена органъ „Oberkirchenrath“ статистики, които се считатъ за официални, показватъ, че прѣзъ миналитѣ двѣ години 10,746 души сж прѣминавали отъ римо-католическата въ лутеранската и реформираната черкви. Вѣрва се, обаче, че дѣйствителното число обращения е било много по-големо, защото много души промѣнили черковнитѣ си отношения прѣди 1899 год. и много обращения на миналата година не сж били още обявени. При това, мнозина, които сж напуснали римо-католицизма сж се присѣдинили съ старо-католицитѣ, вмѣсто съ протестантитѣ. Цѣлата загуба за римо-католицитѣ възлиза на 27,000. Прѣзъ сжщитѣ двѣ години, обаче 1,380 души протестанти пригърнали римо-католицизма, което остава 9,366 въ полза на протестантитѣ.

Старо Католици.

Репортътъ на Английското Англо-Континентално Дружество извѣстия, че числото на старо-католицитѣ въ Австрия немалко натежало прѣзъ миналата година, ако и правителството да не е признавало тѣхнитѣ свещеници и събранията имъ да сж били запрѣтени отъ полицията. Въ Франция числото свещеници, които сж напуснали Римо-Католическата черква въ свързка съ движението на Бурне сега било около 350.

Конферения отъ Чешки Протестантски Мисионери.

Първата междуденоминационална конференция отъ Чешки протестантски мисии вѣ Америка се държала въ гр. Шикаго въ послѣдната седмица, на миналий м. Май. Разисквали се прѣдмети относящи се специално за религиозна работа между Чехитѣ. Признала се нуждата за повече библейски книгопродавци между Чехитѣ. Споредъ обнародвания въ единъ Американски религиозенъ вѣстникъ отчетъ за работата между Чехитѣ въ Америка излиза, че прѣзбитериянитѣ иматъ най-добри приготвени мисионери за тази работа и най-големо число черкви и мисийски станции. Конгрегационалиститѣ иматъ най-много жени мисионерки и сж най-строги въ приемането на черковни членове. Методиститѣ иматъ най-големо число Недѣлни ученици въ поддръжанитѣ отъ тѣхъ за Чешки дѣца Недѣлни училища, Баптистѣ иматъ повече Поляци обращения отъ всѣма друга деноминация.

„Не само съ хлѣбъ ще бжде живъ човѣкъ, но съ всѣко слово, което изхожда изъ Божии уста“ (Мат. 3; 4):

КЖИЦАТА ЩО ЯКОВЪ ПОСТРОИ.

Отъ REV. J. WESLEY JOHNSTON, D. D.

Повѣсть за Младитѣ.

(Прѣв. отъ Английски).

(Продължение)

ГЛАВА XVII.

„Огивашъ по моята посока?“ каза г-нъ Джрбинъ, когато Яковъ си тръгваше.

„Нататкъ отивамъ,“ отговори Яковъ, зачуденъ за въпроса. Че г-нъ Джрбинъ ще върви съ него изъ пжтя, прѣдъ очитѣ на много отъ работниците на фабриката, бѣ нѣщо неочаквано за него, особено тъй скоро слѣдъ неговото назначение за чуждестраненъ кореспондентъ. Колко пжти Яковъ бѣ видѣлъ г-нъ Джрбинъ да крачи край него, безъ даже да покаже съ погледа си, че го познава!

„Брумагинъ Билъ,“ нѣкои отъ работниците наричаха г-на Джрбинъ, една фраза прѣнесена отъ Англия, цѣлѣта на която бѣ да изрази съмнѣние относително истинността на г-нъ Джрбиновитѣ голѣми скъпоцѣнни камъни.

„Конте,“ говореха други за него. „Голѣмецъ отъ голѣмско село,“ забѣлѣжваха нечестиво други, като гледаха лордското му вървение отъ канцеларията до селото.

Г-нъ Джрбинъ съвършено съзнаваше, че неговиятъ изгледъ възбуждаше критика. Грижата, която той полагаше да украсава личността си, не бѣ за самото него. Неговото желание бѣ, щото онѣзи, които имаха щастието да го гледатъ въ Норудскитѣ улици да аресатъ благородната му форма, облѣчена въ всичката слава на най-освѣршенствуваната мода. Неговитѣ палта му прилѣгаха, както казватъ шивачитѣ, „като книга на стѣната.“ Неговитѣ вратовръзки бѣха чудни по форма и цвѣтъ. Колкото за ботушитѣ му, що можеше да прѣвиши хубавия имъ кроежъ? И шапкитѣ му, колко свѣтли бѣха тѣ? Но ако бѣ нѣкой казалъ на Джрбинъ неа вечеръ, че работниците отъ

фабриката го наричатъ „Брумагинъ Билъ,“ или „конте,“ или „голѣмецъ,“ той щѣше да се зачуди. Той мислеше, че всички му завиждатъ, когато всички го прѣзираха, и дълбоко бѣ прѣзрѣнието, защото бѣ отъ онѣзи, които той прѣзираше.

Яковъ щѣше много да прѣдпочете на излазене тази първа вечеръ отъ канцеларията да си отиде дома съ г-на Мичелъ, надзирателъ на № 4, защото той не само, че му бѣ задлъженъ за голѣмата му добрина, но желаше да го попита нѣщо за машината, която бѣ почти на свършване. Послѣ той знаеше, че ако тръгне съ г-на Джрбинъ, хората щѣха да помислятъ, че той е прѣкъснатъ сношенята си съ старитѣ си другари, и че той, сжщо, припознава пропастьта, която отдѣля канцеларията отъ фабриката. Това бѣ съвършено противно на Якововото желание. Той бѣ рѣшилъ, прочее, да внимава много въ това отношение. Той помнеше г-нъ Белмонтовото изрѣчение:

„Човѣкъ, който самъ си е направилъ положението, Якове, е въобще най-суетниятъ и гордѣливиятъ човѣкъ всѣкадѣ. Просякътъ на конь, Якове, всѣкога язди къмъ — добръ, нито твои приятели, нито пъкъ мои. Щастието, вмѣсто да направи хората смирени и благодарни, почти всѣкога ги прави суетни.

„Радостна перспектива за мене,“ забѣлѣжи сухо Яковъ.

„Да, защото ако ти успѣешъ, и азъ не виждамъ причина защо да не успѣешъ, ти можешъ да се окажешъ едно отъ рѣдкитѣ и блажени изключения. Хората, като че забравятъ всичкитѣ си задлъжения къмъ Бога. Колко тѣ се хвалятъ и говорятъ, че сами сж създали положението си! Просто отвлатително е

да ги слуша човѣкъ. Ти прѣгледа онзи случай на Везалил? Интересно, не е ли? Хората мислятъ, че понѣкога Богъ само вдъхновява човѣци да пишатъ поезия и да държатъ слова. Азъ съмъ челъ поеми, въ които има толкова вдъхновение, колкото въ единъ камѣкъ, и съмъ слушалъ слова — но колкото помалко кажа за слова толкова по-добрѣ.“

Яковъ се усмихна внушително.

„Ти не трѣбва да се усмихвашъ. Нѣкои отъ моятъ слова сж били тъй безсочни като дървенъ прахъ, особено словата, които азъ съмъ искалъ да говоря, като отъ катедра. Но като говоримъ за хора, които сж сами направили положението си, колко малцина мислятъ за прѣдудвѣдомлението, дадено чрѣзъ Мойсея — „но ти трѣбва да помнишъ Господа Бога твоего, защото Той е, който ти дава сила да придобиешъ богатство.“ Нѣкои хора незнаятъ, че има такъвъ стихъ въ Библията.

Яковъ изглеждаше малко чувствителенъ, искренното му лице показваше това.

„Ти не го знаеше? Добрѣ, не ми е чудно. Обаче, той е тука, и добрѣ ще е да го видишъ, защото той се намира въ една глава, която всѣкой младежъ добрѣ ще стори да прочете.“

Яковъ забѣлѣжи въ ума си стиха, за който г-нъ Белмонтъ говори.

При тѣзи поучения и неговото собствено благоразумие, лесно е да видимъ, че Яковъ нѣмаше да падне въ глупавитъ понятия, тъй обикновени между младежитъ. Прочее, той прие г-нъ Джрбиновата покана съ голѣмо съжаление.

„Доста мжчна работа имашъ ти въ канцеларията,“ забѣлѣжи г-нъ Джрбинъ, слѣдъ като бѣха повѣрвали малко.

„Тя ще стане по-лесна слѣдъ, като се запознае съ нея,“ отговори Яковъ, благонадеждно.

„Лянгдонъ не е ималъ тамъ никакъвъ редъ за повече отъ година. Цѣла бъркотия, вие ще намѣрите. Но азъ мога да ви помогна, както много помагахъ на

Лянгдона, особено прѣзъ послѣднитѣ мѣсеци.“

На края на языка на Якова бѣ да попита въ що можеше той да помага на г-на Лянгдонъ, но Яковъ знаеше да владѣе языка си.

Г-нъ Джрбинъ явно очакваше Яковова отговоръ и го погледна внимателно, защото той не му го зададе.

„Лянгдонъ направи нѣколко погрѣшки, въ които имаше забъркана голѣма сума,“ продължи г-нъ Джрбинъ, „и азъ не мисля че тѣ сж още оправени. Когато ти дойдешъ до тѣхъ бѣди добрѣ да ми явишъ, защото скръбно ще бѣде Лянгдонъ да бѣде сега изобличенъ.“

Яковъ си помисли за тайнственнитѣ писма на масата му, и се чудеше да ли бѣ възможно г-нъ Лянгдоновата болестъ да има свръзка съ тѣхъ. Но Яковъ замълча и другъ въпросъ, като го направи другаръ на другия.

Но той почувствува, като че нѣкакъвъ си отговоръ се дължеше г-ну Джрбину, и тъй той му благодари за неговата добрина, и обща да го повика, ако усѣти нужда отъ помощта му.

„Лянгдоновата болестъ е коштувала много,“ продължи г-нъ Джрбинъ, като говореше сега довѣрително. „Може би той да е надзетъ пари. Но той имаше голѣма надежда, и така постоянно, щото човѣкъ не може да не му съчувствува. Двѣ или три авантури, въ които той несполучи, влошиха повече паричното му състояние.“

Яковъ прѣгълна и другъ въпросъ, макаръ че сѣнката му се забѣлѣжи на лицето му, г-нъ Джрбинъ видѣ това и каза:

„Ние пазихме това тайна по между си. Другояче щѣше де има мжнотии. Г-нъ Адамсъ е много строгъ и вѣроятно щѣше да пише до Нью-Йорската канцелария. Слѣдъ туй щѣше да послѣдува прѣглеждане на книгитъ и уволнението на г-на Лянгдонъ. Може би азъ щѣхъ да бѣда уволненъ, защото нѣкога невиннитѣ страдатъ съ виновнитѣ. Но сега всичко е добрѣ наредено, но пакъ азъ помислихъ

да ти дамъ едно внушение, тъй като нѣкои отъ Лянгдоновитѣ работи може да се покажатъ въ твоята кореспонденция.“

Това бѣ наистина твърдѣ деликатно положение за Якова. По единъ съвсѣмъ страненъ за него начинъ, правеше се възвизъ за одного, който бѣше билъ за много години вѣренъ писаръ на Алфорови, и който сега отчаено се бореше за животъ въ боровитѣ гори на Сѣверна Каролина. Да се кажатъ г-нѣ Джрбиновитѣ думи на г-нѣ Адамсъ, значеше г-нѣ Лянгдонъ да прѣкара послѣднитѣ си дни въ срамъ и безчестие. Г-нѣ Адамсъ естествено може да помисли Якова не само прѣмного ревностенъ, но положително свирепъ въ своята обноска къмъ единъ умирающъ човѣкъ. Веѣкой писаръ би поимислилъ сжщото нѣщо. Малцина се подигаха въ Норудъ по-високо отъ г-нѣ Лянгдонъ. Неговото отхождане направи мнзина да лѣятъ сълзи на станцията, и г-жа Лянгдонъ съ третѣ си дѣца се радваше на нераздѣлното съчувствие на цѣлото село. За Якова, прочее, да отнеме съ груба, безчувствена рѣка, доброто име на човѣка, на чиято маса той сега сѣдѣше, и да го направи да умре въ безчестие, значеше за всегда Норудчени да го прѣзиратъ за такъво грубо, безчеловѣчно поведение, да прѣзиратъ човѣка даже, който би внушилъ подобно нѣщо. Всичко това прѣмина прѣзъ ума на Якова като мълчешкомъ вървѣше той съ г-на Джрбинъ изъ пѣтя. Той имаше бързъ умъ. Той въобще виждаше дѣ клони работата, когато му се разправеше сжщата бодростъ, която го направи да скочи въ рѣката, и да прѣсѣче водата като риба, когато Дариела и Хербертъ бѣдствуваха да се удавятъ, съ забѣлѣзваше въ всѣко нѣщо. Той видѣ, прочее, що се включаваше въ г-нѣ Джрбиновото внушение. Обаче, макаръ че неговото съчувствие се дълбоко трогна, и той дълбоко съжали г-нѣ Лянгдона, той се въздържа отъ всѣкакво обѣщание на г-на Джрбинъ освѣнъ само това, дѣто считаше разговора довѣрителенъ. Г-нѣ Джрбинъ трѣбваше да се задоволи съ това, защото

Якововитѣ погледи показваха една рѣшителностъ, която не допушаше да пита други въпроси и да иска обѣщания.

„Ела тази вечеръ на „Поний“ за да играемъ на биярдъ. Двама или трима отъ нашитѣ другари ще сж тамъ,“ каза г-нѣ Джрбинъ, когато тѣ приближиха до Хърслевия домъ.

„Благодаря,“ отговори Яковъ, съ една усмивка, „но моето възпитание по тѣзи нѣща е било жалко прѣнебрѣгнато.“

„Момчетата нѣкакъ си те очакватъ. Ние си гулаемъ тамъ.“

„Жално ми е да ги разочаровамъ, но азъ си имамъ една особена работа тази вечеръ.“

„Ела по-късно. Ние не се разотивае прѣди единадесетъ — често близо дванадесетъ часа.“

„И вие се събирате?“

„Около осемъ“

„Колко често се събирате?“

„Почти всѣка вечеръ.“

Какъ прѣкарвате врѣмето? Само си помисли, почти три часа въ игра!“

„Ние играемъ на биярдъ, понѣкога на карта, приказваме приказки, пийнуваме си малко, и въобще се веселимъ.“

„И вие отивате на „Поний“ всѣка вечеръ?“

„Е, че, не всѣка вечеръ, но почти.“

„Мнзина отъ нашата канцелария ходятъ на „Поний“?“

Всѣкога трима или четворица — Харисъ, който товари стокитѣ; Евартъ, който приема стоки; Макмастеръ, моя помощникъ и понѣкога нѣкои други.

„Трѣбва да ви става доста скъпо.“

„О, не! Може би около по 2-50 лѣва на вечеръ, всичко зето изобщо. И ти не можешъ намѣри по-ефтино увеселение отъ това за една вечеръ. Азъ го считамъ ефтино. Въ едно затворено малко мѣсто като туй, човѣкъ трѣбва да има нѣкакво развлечение. Каква мъртва дупка е Норудъ! Нѣма що да прави човѣкъ. Разбира се, че работняцитѣ отъ фабриката прѣкарватъ добръ, защото тѣ не знаятъ друго

по-добро; но ако не бѣ „Поний“ азъ не можехъ живѣ тука.“

Яковъ се разпали малко, когато г-нъ Дърбинъ говорѣше тѣй прѣзрително за работниците, защото само по-прѣдната седмица той принадлежеше на оная класа. Г-нъ Дърбинъ забѣлѣжи това, и почувствува, че бѣ направилъ погрѣшка. Той се постара да я поправи, а това бѣ друга погрѣшка, защото една грѣшка не може да заличи друга. „Ти никога не принадлежеше на работатната класа въ фабриката,“ каза той, съ най-приятелски гласъ. „Вашитѣ нещастия бѣха само случайни и врѣмenni. и ти сега само си дошелъ на положението, което бѣ твое по право. Това изяснява сърдечния приемъ, който ти се отдаде днесъ въ канцеларията, както и поканата да срѣщнешъ другаритѣ на „Поний,“ за това, ако е възможно, ти трѣбва да дойдешъ довечера поне за единъ часъ.“

Яковъ намѣри, че новото му положение бѣ нападнато съ мъжнотии, на които той не разчиташе. Когато той първо отиде на фабриката, момчетата толкова много му досаждаха и го мъчеха, щото най-послѣ той трѣбваше да дръпне на Сямъ Мартинъ единъ бой, който той никога не забрави, нито прости. Но това бѣ лесно сравнено съ сегашнитѣ му обстоятелства. Имаше усложнения свързани съ г-нъ Лянгдоновата болестъ. Това бѣ сериозна работа, както и да я погледнешъ той, и ако той не внимаваше добръ, можеше да му причини мъжнотии. А сега ето и тази „Понийска“ работа. Явно е, че писаритѣ искаха да сж прпяти, и да се отхвърли тѣхната покана вѣроятно бѣ да се възбуди тѣхното подозрѣние и вражда. Ако той не отговореше на тѣхнитѣ покани, тѣ щѣха по нѣкой начинъ да му отжѣстятъ; като го считаха гордѣливъ, низко-характеренъ и безполезенъ. Никога Яковъ не бѣ се намиралъ въ такива трудни обстоятелства. По-прѣди морето често биваше малко развълнувано, но той бѣше на отворено море съ лодката, и макаръ че по-нѣкога водата го опръскваше, той сѣ се

наслаждаваше въ опитността си. Но той сега бѣ между двѣ морета — морето на дълга и морето на желание, и вълнитѣ имъ се сблѣскваха. И тѣй той по кое течение отива. Послѣ брѣгътъ бѣ опасенъ, плиткъ, скалистъ, и ако единъжъ го затъмни мъглата, излизанieto на брѣга ще бѣде невъзможно. Той сърдечно желаше да избави г-нъ Лянгдонъ отъ срамъ и безчестие, но не въ ущрѣбъ на съвѣстѣта си или чувството на задлъжение къмъ г-нъ Алфордъ. Той сжщо желаше благодарно да отговори на приятелскитѣ покани на своитѣ другари писари, защото той цѣнѣше тѣхнитѣ братски чувствуванія, обаче да отиде на „Поний,“ значеше да се откаже отъ началата, къмъ които той бѣ твърдо привързанъ, и да не изпълнява длъжноститѣ си споредъ убѣждението си. Разбира се, че тѣзи дървени чловѣци, които иматъ толкова чувство, колкото единъ индийски идолъ, нѣмаше да се смущаватъ ни най-малко.

Яковъ не бѣ човѣкъ отъ дърво. Той бѣ младежъ отъ плътъ и кръвъ, и то нѣжна плътъ, и съ кръвъ тѣй горѣща, както коя да е, що нѣкога е текла изъ човѣшки жили. Той се ужасяваше отъ гордѣливитѣ и разбойницитѣ. Това той отчасти наслѣди, но то се чудесно разви подъ грижата на г-нъ Белмонтъ. Г-нъ Белмонтъ му каза единъжъ за единъ гордѣливъ младежъ, който бѣ тѣй прѣвзвходно благочестивъ, щото не щѣлъ да играе на топка въ врѣме на единъ недѣлно-училищенъ пикникъ за да не възлюбятъ момчетата прѣмного тази игра. Той му каза сжщо, че на този младежъ трѣбвало да се запрѣти да събира колекциитѣ, защото станало явно, че неговата числителница го научила само изваждане. Той му каза сжщо и за другъ такъвъ младежъ, който открадналъ пари. Ето защо Яковъ се боеше отъ благочестивъ гордѣливъ младежъ. Той бѣ твърдѣ откровенъ, мажественъ, и истинско чистенъ за да даде мѣсто въ сърдцето си на такъва глупостъ. Но на друга страна, имаше извѣстни различия, къмъ кои-

то той обърна сериозна мисъл, и за които неговата съвест си имаше рѣшително мнѣние. О, това бѣ дълго нѣтъ отъ канцеларията до дома му. Никога по-важни въпроси не бѣха му се прѣдставели. Той се доста смущаваше какъ ще имъ отговори. Едно положително отрицание можеше да има лоши слѣдствия.

„Може би, ти ще можешъ да дойдешъ,“ каза г-нъ Джрбинъ, докачително, като спрѣхна до Якововата порта. „Деветъ или даже единадесетъ, ще бѣде доволно рано. Азъ зная че момчетата ви очакватъ, и ще имъ стане неприятно, ако не дойдете нѣкога прѣзъ вечерята.“

Г-нъ Джрбинъ тогава бързо замина и Яковъ нѣмаше време да му даде положителенъ отказъ.

ГЛАВА XVIII.

Когато Яковъ влѣзе въ къщи, между първитѣ, които го поздравиха бѣ г-нъ Дотле. Това бѣ голѣмо изненаждане, защото г-нъ Дотле не бѣ се чулъ почти за цѣла година — дълго време за мѣсто като Норудъ. А изневадата бѣ още по-голѣма за измѣнението въ самия г-нъ Дотле. Яковъ едва можеше да си въобрази, че това бѣ сжиятъ човѣкъ, който го бѣ училъ въ Норудското училище нѣколко години по-прѣди, и който прѣзъ първия термъ държеше толкова строга дисциплина. Вѣрно е, че г-нъ Дотле бѣ доста измѣненъ прѣди да остави Норудъ, но никой не бѣ снѣгувалъ такъво прѣобразуване като туй. Всѣка дия отъ Вѣчнитѣ Опредѣления бѣ изчезнала. Нито имаше нѣщо въ лицето му, което да внушава всецѣло разтѣние. Може би оставаше една малка идея за божественото върховенство, но тя се проявяваше въ по-право и мъжествено обхождението отъ колкото въ нѣкои строги изражения. Той изглеждаше по-младъ, по-здравъ, и по лицето му се крѣеше единъ погледъ, който внушаваше положителна веселостъ.

„Г-нъ Дотле!“ извика Яковъ, като му сграбчи ръката. „Какво удоволствие е туй!“

„Якове,“ каза Нели, прѣди г-нъ Дот-

ле да имаше време да отговори,“ какъ ти се вижда? Г-нъ Дотле е приелъ да бѣде пастиръ на Милбрукската църква, оназъ хубава черква отъ сивъ камѣкъ, която се вижда отъ рѣката.“

„Да,“ каза г-нъ Дотле, въ отговоръ на въпросителния погледъ на Якововитѣ очи, „частъ отъ работата на моето пдаване днесъ е да извѣстя на този домъ моето настаняване въ Милбрукъ; другата частъ, тѣй сжко толкова приятна, азъ ви увѣрявамъ, бѣ лично да ви поднеса честитенната си по случай на вашето повишение въ Норудската фабрика. Лянгдонъ, бѣдния човѣкъ, е храбро устоялъ. Но за доста време азъ знаехъ, че краятъ не е далечъ.“

„Тогава вие знаете обстоятелствата, подъ които г-нъ Лянгдонъ остави.“

Яковъ постави нарочно въпроса си въ неопредѣлена форма. Подозрѣието възбудено отъ г-на Джрбинъ го направи внимателенъ да избѣгва придиричви или откровенъ въпроси.

„Да, добръ ги зная. Г-нъ Лянгдонъ бѣ училищенъ настоятелъ, когато азъ бѣхъ тука учителъ. Той ми бѣ добъръ приятелъ, и ми зае пари, които ме избавиха отъ едногодишно учителствуване. Отъ тогава ние сме си редовно писвали.“

„Азъ мисляхъ, че той, — Яковъ се поколеба. Той не желаше да говори върху г-нъ Лянгдоновитѣ работи, да не би по нѣкой начинъ да стори точно онова, което бѣ обѣщавалъ на г-на Джрбинъ да не прави.“

„Вие искате да кажете парични мъчнотии? Но това не е нѣщото. Г-нъ Лянгдонъ е билъ най-благоразуменъ човѣкъ въ парични работи. Разбира се, че болестъта доста му е коштувала, но г-жа Лянгдонъ е чудесна домакиня. Тѣ и двамата сж особени въ това отношение.“

Тѣй като г-жа Хърсле и Нели бѣха заняти въ приготвяне вечера, Яковъ и г-нъ Дотле свободно можеха да продължаватъ разговора си.

„Значи болестъта не прѣчеше на г-на

Лянгдона да си кара редовно работата?“ Попита Яковъ простичко, като мислѣше въ оная минута върху онава, що бѣ казалъ г-нъ Джрбинъ.

„Не. Защо питате? Намѣрили ли сте нѣщо, което да ви прави да мислите другоаче?“ Ако е тъй, вината не е на г-нъ Лянгдонъ. Нѣкой другъ е дѣйствувалъ за него, и сега се ползува въ негово отсъствие.“

„Имаше двѣ три малки нѣща днесъ, които ме забъркаха. Но вѣроятно тѣ ще се изяснятъ сами по-послѣ. Като съмъ тъй новъ въ работата, разбира се, че азъ не мога да схвана всичко изведнѣжъ.“

Тогавъ Яковъ говори за писмата, безъ да спомене разговора съ г-нъ Джрбинъ, и притурп.

„Всичко туй,“ г-нъ Дотле, е подъ печата на изповѣдницата. Когато намѣря фактитѣ, азъ ще ви явя.“

„Това не ще да е трудно сега,“ каза приятно г-нъ Дотле. „Милбрукъ не е далечъ отъ Норудъ. Обичате ли да се разхождате съ лодка пакъ както прѣди?“

„Ами вие?“ попита Яковъ, съ такъво изражение на лицето, щото г-нъ Дотле изведнѣжъ разбра. Тогавъ и двамата се изсмѣха.

„Азъ мога сега по-добрѣ,“ каза г-нъ Дотле. „Азъ искрено се надѣя че е тъй,“ отговори Яковъ.

„Моитѣ първи опити не бѣха твърдѣ сполучливи,“ забѣлѣжи г-нъ Дотле.

„Тѣ бѣха извънредни,“ отговори Яковъ. Нѣкои отъ движенията ви трѣбва благодарно да се помнятъ.“

„Азъ не помня нищо за особена благодарностъ,“ г-нъ Дотле забѣлѣжи съ-страдателно.

„Че вие не ритнахте тъй щото да прибиете дъното на лодката, да паднете въ рѣката, да изгубите и двѣтѣ лопати вмѣсто едната, сж нѣща, които трѣбва да възбуждатъ голѣма благодарностъ когато си припомняте за оная приятна опитностъ.“

„Ти си я припомняшъ по-приятно отъ колкото азъ, Якове.“

„И вдовицитѣ Лянвортъ и Целия Стебинсъ отъ моста, несъмнѣнно ви въодушевяваха къмъ по-храсри старания.“

„Това ми напомня да попитамъ да ли тѣзи драги г-жи, които ви поменувате, още живѣятъ въ Норудъ?“

„Тѣ живѣятъ тука, но не стоятъ мирни. Тѣ още постоиятвуватъ да говорятъ, правятъ шумъ, да се бъркатъ въ чужди работи, и даже повече сега.“

За Якова бѣ лесно да прости онеправдането извършено нему, но когато нѣкой наскърбеше чувствата на майка му, слънцето захождаше нѣколко пѣти прѣди глѣвѣтъ му да изчезнеше напълно. Еднѣжъ, като говореше на Нели за Целия Стебинсъ, той дѣйствително я нарече „дърга котка,“ и каза че вдовица Лянвортъ била „дърта котка № 2!“ И Нели бѣ доволно езичница да се изсмѣе! Но тя бѣ малко момиче тогава, „може би че не ѝ стигаше умътъ. Никакъ, обаче, не можеше да си изясни защо г-нъ Дотли се смѣ, и то отъ сърдце, на Яковия отговоръ въ настоящия случай.“

Тогавъ тѣ говориха върху други нѣща които г-нъ Дотле разказа, и които много интересуваха Якова. Но Яковъ неможеше да разбере що задържа майка му и Нели въ трапезарията, или пъкъ когато нѣкоя отъ тѣхъ минеше прѣзъ гостоприемната стая, защо тя изглеждаше мистериозна като нѣкой Китайски мандаринъ, или пъкъ важна като нѣкой младъ докторъ, който е повиканъ за пръвъ пѣтъ да посѣти нѣкой боленъ. Той допускаше, че г-нъ Дотле ще остане за вечери, но той не разбираше защо да има толкова шетане и приготовление. Послѣ, лицето на Нели имаше едно изражение доста необикновено. То не бѣ точно пакостливо, но имаше пакостъ въ него. Г-жа Хжрели бѣ сжщо твърдѣ скромна. Благочестивиятъ погледъ, който тя по нѣкога отправеше къмъ зачуления ѝ синъ, бѣше съвършено несъгласенъ съ смѣшното трѣтienie въ окото ѝ. Даже г-нъ Хжрели

но нѣкоя причина, която Яковъ не можеше да отгадай, бѣ извадилъ черното си палто и бѣше се прѣмѣнилъ както не бѣ правилъ прѣзъ нѣколко отъ послѣднитѣ си години. Като притурка на мъчителитѣ му, Яковъ почна да огладнява. Разговора му съ г-на Джрбинъ бѣ го разтревожилъ и за врѣме той забрави тѣзи обикновени нѣща като ядене и пиене и прѣзъ послѣдния половинъ часъ естеството бѣ изпитало неговото търпение.

Послѣ, извѣстни сладки мирисми идящи отъ къмъ готварницата внушиха на Якова Исавовото изнурение, което никога не бѣ се случило нему по-прѣди.

„Азъ не зная точно каква бѣ онака каша, но ако тя имаше по-добъръ вкусъ за охота отъ колкото тази, азъ не обвинявамъ много Исава,“ помисли той въ себе си, още по-забърканъ относително забавата.

Той заблѣлжи, че майка му бѣ прѣмѣнена съ най-добритѣ си „Недѣлни дрѣхи,“ и Нели бѣ съ една рокля, която много ѝ се аресваше. Нелината обичъ за тази рокля се лесно изяснява — тя ѝ най-много приличаше, и когато тя имаше такъва рокля, тя биваше една отъ най-красивитѣ момичета въ Норудъ. Поне Яковъ мислеше тѣй, и когато братата на едно момиче мисли, че тя е красива, ние можемъ да сме увѣрени, че несъмнено е тѣй. Едно отъ главнитѣ качества на братата на едно момиче е да я държи въ смирение, и въобще въ такъво умствено състояние, което да ѝ прѣчи да не падне въ любовъ съ себе си. Той всекога не сподучва; обаче редко се отдава вината нему.

Но когато Якововото търпение се почти изчерпа — защото гладътъ има голѣмо влияние върху нрава, както много жени се узнали това за своя скръбъ — г-нъ Белмонтъ се появи! Яковъ сега разбира причината на закъснението. Тайната на Нелината рокля, майчината му Недѣлна дрѣха, бащиното му ново палто, необикновенното шетание и вълнение изъ дома, дългата визита на г-на Дотле, всичко

това се изясни изведнѣжъ чрѣзъ пристиганieto на г-на Белмонтъ.

И какъвъ добъръ приемъ му се даде! Всячки станаха, когато той влѣзе въ гостната стая и всекои искаше първо да го поздрави.

„Е, Якове, момче мое,“ каза той, когато дойде при Якова, като подаваше и двѣтѣ си ръцѣ, и блѣдото му сериозно лице се освѣтли съ една усмивка.

Яковъ биде дълбоко трогнатъ отъ неочакваното дохождане на г-нъ Белмонтъ. Той не бѣ мислилъ да го види за доста врѣме. Той му бѣ телеграфиралъ, когато се назначи за чуждестраненъ кореспондентъ, и имаше намѣрение да му пише за визитата си въ Ню Йоркъ. Но той не бѣ очаквалъ, че г-нъ Белмонтъ ще дойде чакъ отъ Вилчестонъ да го види. Устнитѣ му се разтрѣпераха и една съмнителна мокрота се появи въ очитѣ му. За минута или двѣ той едва можеше да говори. Но нѣмаше особена нужда отъ думи. Г-нъ Белмонтъ знаеше всичко, що Яковъ искаше да каже, и когато сърдцето е своя си тълкователъ, языкътъ не е отъ голѣма важность. Думитѣ сж въобще малко повече отъ въздушни мехурчета, и рѣдко изражаватъ нѣща отъ дѣйствителна стойность. Языкътъ, даже най-добриятъ и отбраниятъ е само брѣгъ о който вълнитѣ на мисълта се удрятъ, разбиватъ, напнитѣ най-благородни изражения и фрази сж само камъни и скали, отъ които ние можемъ да гледаме безкрайниятъ.

Но чрѣзъ трептящата устна, свѣтлото око, любезното здрависване, Яковъ говореше на г-нъ Белмонтъ съ гласъ по-дълбокъ и по-богатъ отколкото дѣйствителния му гласъ бѣше, и той говореше за любовъ, благодарность и почеть. Възможно е че г-жа Хърсли, даже ако бѣ живѣла сто години, никога не щѣше да може да напише една поема или да съчини една пѣсень. Но тя знаеше какъ да прави сладкъ хлѣбъ, и кекъ, добъръ даже за царица и прѣвъзходна бапца. И тя знаеше какъ да направи вкусно ястие. Тя сжщо знаеше какъ да нареди масата, да

Християнски Свѣтъ.

украши трапезарията и да направи всичко да изглежда като най-добро. Може би слѣдъ всички тѣзи нѣща да сж толкова важни на мѣстото си колкото поеми и орациии. Човѣкъ не може да се храни твърдѣ добръ съ поеми, и повечето отъ насъ, ако ни се даде изборъ, ще прѣдпочетемъ едно късче кекъ, който „любезната ни майка правеше“ неже най-дългата пѣсень, която нѣкога е била писана. И послѣ не е ли истина, че за добрата домакъния единъ чистъ добръ опеченъ хлѣбъ е една поема, и чениитѣ и тенджеритѣ издаватъ единъ видъ тѣхна си музика? И не е ли сжщо вѣрно, че трапезата може тѣй да се нареди, щото да е по-привлѣкателна отъ коя да е картина на стѣната? Най-вѣрно такъвъ бѣ случаятъ, когато малката дружина трѣгна отъ гостната стая водена отъ г-жа Ххрсли и се събра въ трапезарията. И послѣ каква приятна дружина бѣха тѣ! — всѣкой старайки се да притури къмъ радостта и щастнето на другитѣ.

„Въ вашитѣ разни и дълбоки занимания,“ Яковъ попита г-нъ Белмонтъ, да ли сте намѣрили нѣкога особеното сродство съществуващо между свещенослужителя и кокошката?

„Кокошка, староврѣмена или сегашна?“ бѣ г-нъ Белмонтовия отговоръ.

„Е, това зависи,“ отговори Яковъ.

„Кокошката, която рови за едно за-висямо живѣене, или която съ радостъ обявява снасенето на едно яйце?“ попита пакъ г-нъ Белмонтъ.

„Или едното или и двѣтѣ,“ каза Яковъ.

„Кокошка, прѣтрупана съ грижа за скитающа, се несмислени пиленца, или въ пролѣттята на прѣкрасни романн?“ питаше г-нъ Белмонтъ.

„Кокошката изобищо,“ отговори Яковъ, като обърна свѣтлитѣ си, искрени очи къмъ г-нъ Белмонтъ, както въ миналитѣ години, когато той прѣкарваше вечеритѣ си при него въ прѣдаване уроци.

„За да се отговори на такъвъ въпросъ като твой, Якове, ще се изисква много врѣме и много мѣсто. Азъ изповѣдвамъ,

че аресвамъ кокошкитѣ. Азъ ги обичамъ за дѣто сж свободни отъ гордостъ, че сж откровени, че приематъ чужди яйца съ своитѣ си, че иматъ майчинска грижа и прѣданность къмъ пилцитѣ си,“ каза г-нъ Белмонтъ твърдѣ серпозно, както съ гласъ тѣй и съ лице.

„Тѣзи нѣща, тогава, поясняватъ, защо пастиритѣ обичатъ да ядатъ пиленца,“ каза Яковъ усмихнато като гледаше къмъ майка си.

„Една кокошка рѣдко крѣчи, ако нѣма нѣщо, което да заслужва това крѣчение,“ продължи г-нъ Белмонтъ. „А това е важенъ примѣръ за всички ни. Запомни го, Якове.“

„Ти може да си заблѣжилъ, Якове, че баща ти ми даде отъ това пиленце едно крило и оная частъ, която нѣкон наричатъ „барабанчова прѣчка.“ Барабанчова прѣчка значи позивъ къмъ длъжность, защото барабанчето е свързано съ висока геройска служба.“

„Но вие не мислите, че баща ми имаше прѣдъ видъ нѣкое чукане амвона?“ каза Яковъ прѣди г-нъ Белмонтъ да бѣ свършилъ думата си.

„Такъво нѣщо някога не щѣше да дойде на умъ на г-нъ Ххрсли, ако не бѣ го внушилъ неговия неновореденъ синъ,“ отговори г-нъ Белмонтъ съ усмивка отъ която Яковъ остана много доволенъ. Тогава той притури:

КНИЖНИЦА.

Бъ Редакцията се получиха слѣднитѣ книги, списания и вѣстници:

Посланието на Църквата въ Новата Ера, отъ съчинението на Yosiah Strong Докторъ на Богословieto. Съчинение и побългаренъ прѣводъ отъ прѣводача на „Бой си Петъ Исполни.“ Пловдивъ, Централна Печатница.

Проповѣди отъ Д-ръ Маронъ В. Хайнсъ, въ Шикаго и професоръ В. Греблашевъ. Прѣводъ отъ английски и издание на Бантпетката Евангелска църква въ гр. Казанлъкъ № 28—29.

Православенъ Проповѣдникъ, плюстровано-религиозно-правствено списание. Год. IX. Книжка I и II. Казанлъкъ.

Българка, мѣсечно плюстровано списание. Год. IV. Книжка VII. Ловечъ.